

Indicatoren

Wineke Remijnse

Beleidsadviseur NVD

Netwerkdag 2013

**NEDERLANDSE VERENIGING
VAN DIËTISTEN**

Indicatoren

“Meetbaar element van zorgverlening dat een signalerende functie heeft met betrekking tot de kwaliteit van de betreffende zorg(verlener). Wijkt een indicator af van een afgesproken norm dan is bijsturing noodzakelijk”

CBO handleiding indicatorontwikkeling 2007

Interne en externe indicatoren

- **Interne indicatoren:**

kwaliteit van zorg bewaken en verbeteren; welke verbeteractie hebben prioriteit

- om te leren en inspireren

- **Externe indicatoren:**

verantwoording afleggen aan verzekeraars, beleidsmakers en consumenten over zorgverlening

- om te controleren (toezicht)

Structuur, Proces, Uitkomst

- **Structuurindicatoren:**

geven informatie over organisatie/equipage van een systeem en/of omstandigheden

- **Procesindicatoren:**

volgen een serie gebeurtenissen tijdens een onderzoek en/of behandeling

- **Uitkomstindicatoren:**

richten zich op product c.q. effect van de geleverde zorg

Indicatoren sets

- Basisset Kwaliteitsindicatoren Ziekenhuizen
 - Indicator Ondervoeding
- Basisset Chronische Zorg (*Zizo*)
- Diabetes, e-diabetes set (*NDF*)
- Zorgstandaard COPD (*LAN*)
- Zorgstandaard VRM (*P. Vitale Vaten*)
- Zorgstandaard Obesitas (*PON*)
- Diverse multidisciplinaire richtlijnen

- LED project

Netwerkdag mei 2012

5 onderwerpen voor indicatoren aangedragen

- Voedselinname/volwaardige voeding, evt gekoppeld aan 1 of meer voedingsstoffen
- Behandeldoelen/resultaten bereikt
- Klachten/symptomen verminderd
- Individueel behandelplan beschikbaar waarin doelen zijn geformuleerd
- Vervolgtraject bij diëtist bij ontslag met SV/drinkvoeding (overdracht patiënt)

Voortgang ...

- Werkgroep geformeerd nav netwerkdag
 - Afvaardiging vanuit DNO, JGZ/Kinder, COPD, KDOO
 - Uitwerking conceptset indicatoren
- Discussie met netwerk TKZ over inpassing in klinische situatie
- Pilot effectmeting behandeling diëtist, Drentse Diëtisten Vereniging

concept indicatoren Dietetiek (1)

1. Kengetallen

- % pt in behandeling bij dt, waarbij in behandelplan doelen zijn geformuleerd
- % pt behandeld volgens geldende richtlijnen

concept indicatoren Dietetiek (2)

2. Indicatoren

- a. % pt dat behandeldoel heeft bereikt zoals vastgesteld in het individuele dieetbehandelplan
- b. % pt dat voldoet aan dieetkenmerk conform geldende richtlijn
- c. % pt waarbij de voedingsgerelateerde hoofdklacht op schaal van 0-10 met 2 of meer punten is afgenomen

concept indicatoren Dietetiek (3)

NB

Indicator “Overdracht voedingszorg in de keten”

(Vervolgtraject bij diëtist bij ontslag met sondevoeding/drinkvoeding (overdracht van patiënt) is komen te vervallen.

Meting dmv indicatoren is lastig omdat voor het juiste verloop er op meerdere plekken zou moeten worden gemeten (overdracht versus uitvoering van overdracht).

- wel belangrijk

- regionaal goed regelen, bv regionaal kwaliteitsproject van maken indien de uitvoering nog niet naar wens verloopt.

discussie TKZ

- Indicatorenset Dietetiek toepasbaar in 2^e lijn?
- Involveren basisset ziekenhuizen gewenst? (naast ondervoeding)
- (on)mogelijkheden opleveren data

pilot Effectmeting behandeling diëtist (1)

Drentse Diëtisten Vereniging

- Behandelgroep:
 - DM, Obesitas BMI>30, COPD, PDS, HVZ
- Meting op:
 - klinische parameters
 - scores hoofdklacht (VAS score)
 - meerwaarde diëtist vanuit patiëntenperspectief
- Enquête onder betrokken diëtisten over relevantie en gebruik

pilot Effectmeting behandeling diëtist (2)

Drentse Diëtisten Vereniging

Conclusie

- Meting:
 - Dt kan bij consequent meten en registreren relevante resultaten en grafieken laten zien aan verwijzers en cliënten
 - Meetmethode levert gegevens op
 - VAS-score is bruikbare maat bij registreren hoofdklacht
 - 1/3 van de diëtisten heeft (deel) gegevens aangeleverd
- Enquête:
 - 2/3 van de diëtisten vindt het relevant
 - Onvoldoende medische parameters ter beschikking
 - Tijdsinvestering

...verdere voortgang ...

Indicatoren:

- Uitwerking indicatoren binnen projectgroep
- Test op kleine schaal binnen netwerken
- Survey Monkey

Randvoorwaarden

- Implementatie ICF- dietetiek binnen software
- DIS?

Gebruik

- Intern en/of extern

Discussie

Indicatoren

- Herkenbaar en begrijpelijk
- Relevant
- Inhoudelijk
- Haalbaar
- Randvoorwaarden/wat is nodig

Indicatoren diëtetiek (*Concept versie 4*)

Kengetal

Titel	Doelen
Teller	Aantal patiënten in behandeling bij de diëtist, waarbij in het dieetbehandelplan doelen zijn geformuleerd
Noemer	Aantal patiënten in behandeling bij de diëtist
definitie	<u>Dieetbehandelplan</u>: aan het individu aangepaste richtlijn voor hulpverlening aan de cliënt. Hierin liggen doelstelling en werkwijze opgesloten. (def. Beroepsprofiel Diëtist 2003) <u>In behandeling</u>: vlg. Dieetbehandeling: De paramedische werkzaamheden van de diëtist. Dat wil zeggen die werkzaamheden, waarbij sprake is van een direct therapeutische relatie met de cliënt. (def. Beroepsprofiel Diëtist 2003)
meten	Gegevens zijn terug te vinden in het patiëntendossier.
Opm:	Afhankelijk van sector, 1 ^e of 2 ^e lijn, zullen korte en/of langere termijn doelen geformuleerd zijn.

Indicatoren diëtetiek (*Concept versie 4*)

Kengetal

Titel	Richtlijn
Teller	Aantal patiënten dat behandeld wordt volgens geldende protocollen/standaarden/richtlijnen
Noemer	Aantal patiënten dat behandeld wordt
definitie	Protocollen, standaarden en richtlijnen zijn documenten met aanbevelingen, adviezen en behandelinstructies met een wetenschappelijke basis (evidence based) ter ondersteuning van de dagelijkse praktijkvoering. In geval van consensus dient deze op landelijk of regionaal niveau te zijn getoetst of multidisciplinair op instellingsniveau te zijn getoetst(def. Kwaliteitsregister Paramedici criteria 2010-2015)
meten	In patiëntendossier vastleggen
Opm:	Uitvoering moet geen administratieve last zijn. Mogelijkheden? “Vinkje “ in dossier Evt onderscheid per diagnosecode waaraan richtlijnen gekoppeld zijn (voorkomen mindere score door ziektebeelden zonder richtlijnen reëel?) Niet individueel toetsen maar op afdeling-/praktijkniveau?

Indicatoren diëtetiek (*Concept versie 4*)

Indicator 2a

Titel	Bereiken behandeldoel
definitie	Percentage patiënten dat behandeldoel heeft bereikt zoals vastgesteld in het individuele dieetbehandelplan
Teller	Aantal patiënten dat behandeldoel heeft bereikt bij afronding behandeling
Noemer	Totaal aantal patiënten bij diëtist dat behandeling heeft afgerond
Meetbaarheid	volgens score a la LIPZ??
Benodigde data	Afhankelijk van detaillering; score a la LIPZ of score adhv uitkomst data (netwerken) . Diagnosecodes???
Bron	dossier diëtist
Meetniveau	op praktijkniveau
Opmerking:	Alleen toetsen op einddoel of per subdoel scoren (vinkje) of % van behaalde (sub)doelen en/f onderscheid geheel/gedeeltelijk behaald (LIPZ) “Afronding behandeling”: bij chronische patiënten termijn definiëren van behandelfase en consolidatiefase Idem voor verschil 1 en 2^e lijn

Indicatoren diëtetiek (*Concept versie 4*)

Indicator 2b

Titel	dieetkenmerk
definitie	Percentage patiënten dat voldoet aan de dieetkenmerken ¹ conform de geldende richtlijn
Teller	Aantal patiënten dat aan het einde van het behandeltraject ² voldoet aan de dieetkenmerken ¹ conform de geldende richtlijn en/of zoals vastgesteld in het individuele dieetbehandelplan
Noemer	Totaal aantal patiënten waarvoor dieetkenmerken zijn vastgesteld gemeten aan einde behandeltraject
Meetbaarheid	Beoordeling en/of berekening van dieetkenmerken Voedingsanamnese en berekening met behulp van berekeningsprogramma met NEVO-tabel aan einde behandeltraject Voedselrequentie vragenlijstselectie van meting...
Benodigde data	-Voedingsanalyse als onderdeel van de dietistische anamnese - dieetkenmerken/Voedingsnormen per leeftijdsgroep, ziektebeeld,.. - behandeldoel Evaluatie behandeldoel
Bron	Software, referentiewaarden, richtlijnen

Indicator 2b

Titel	dieetkenmerk
<i>Verantwoording</i>	De expertise/kracht van de diëtist is te adviseren over een volwaardige voeding passende binnen de diverse ziektebeelden waarvoor dieetadvisering noodzakelijk is. Doel: verhogen percentage patiënten die een voeding gebruiken conform de dieetkenmerken cq voedingsnormen Deze indicator is van belang om het effect van het diëtistisch handelen te meten. Deze indicator kan afhankelijk het ziektebeeld gebruikt worden door te toetsen aan normen bij betreffende behandeling of onafhankelijk door vergelijking met Richtlijn Goede Voeding normen.
	¹ <i>dieetkenmerken dient per patiëntengroep/ziektebeeld uitgewerkt te worden. Het kan variëren van Richtlijnen Goede Voeding, eisen aan totale voedingspatroon, eisen aan specifieke voedingsstoffen etc.</i> <i>vb</i> Meetwaarden voor COPD zijn: eiwitten, energie, calcium en vitamine D Meetwaarden voor DM zijn: vetten, eiwitten (indien relevant) en koolhydraatspreiding passend bij de medicatie Meetwaarden voor obesitas zijn: energiebalans, mono- en disacharide, voedingsvezels en alcohol ² einde behandeltraject kan per doelgroep vooraf vastgesteld worden, bv obesitas 1 jaar behandel fase en 2^e jaar consolidatiefase. Ondervoeding eiwitintake op dag 4.

Indicatoren diëtetiek (*Concept versie 4*)

Indicator 2b

Titel	dieetkenmerk
definitie	Percentage patiënten dat voldoet aan de dieetkenmerken ¹ conform de geldende richtlijn
Teller	Aantal patiënten dat aan het einde van het behandeltraject ² voldoet aan de dieetkenmerken ¹ conform de geldende richtlijn en/of zoals vastgesteld in het individuele dieetbehandelplan
Noemer	Totaal aantal patiënten waarvoor dieetkenmerken zijn vastgesteld gemeten aan einde behandeltraject
Opmerking:	Wanneer voldoe je aan de norm? 100% niet haalbaar? Al positief als van 80% afwijking van norm naar 40% afwijking van norm . Wenselijk % vast te stellen? Na pilot bepalen.

Indicatoren diëtetiek (*Concept versie 4*)

Indicator 2c

Titel	Afname voeding gerelateerde klachten als uitkomstindicator
definitie	% cliënten waarbij de door de cliënt gekozen voedingsgerelateerde hoofdklacht op een schaal van 0 tot 10 met 2 of meer punten is afgenomen.
Teller	Aantal cliënten uit de noemer waarbij de voedingsgerelateerde hoofdklacht score met 2 of meer punten is afgenomen
Noemer	Totaal aantal cliënten waarbij de hoofdklacht voor en na voedingsinterventie door een diëtist is gescoord
Meetbaarheid	m.b.v. een gesprekskaart wordt de hoofdklacht bij aanvang van de behandeling samen met de cliënt besproken en gescoord ernst 1 tot 10 (bijvoorbeeld: onregelde bloedglucosewaarden, darmklachten, verminderd energieniveau, verminderd welbevinden, ervaren algemene gezondheid, verminderd mobiliteit, verminderd gevoel van eigenwaarde, andere hoofdklacht). Tussentijds of bij afronding van de behandeling wordt deze klacht nogmaals gescoord op dezelfde manier als bij aanvang (zonder dat de eerste score wordt genoemd).
Benodigde data	klachtenscore voor en na voedingsinterventie door een diëtist
Bron	Huisarts, fysiotherapie